

ADVIES 2011/01

Beheer van de financiële reserves van het RSVZ

Met toepassing van de artikelen 109 en 111, 1° van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen heeft het Algemeen Beheerscomité onderstaand advies uitgebracht betreffende het beheer van de financiële reserves van het RSVZ.

1. Wettelijke context

Artikel 3 van het koninklijk besluit van 15 juli 1997 houdende maatregelen tot consolidatie van de financiële activa van de overheid, genomen met toepassing van de artikelen 2, § 1, en 3, § 1, 6°, en § 2 van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie stelt het volgende :

"Zonder afbreuk te doen aan de bepalingen inzake het globaal beheer van de sociale zekerheid der loontrekkenden, ingevoerd door artikel 1 van de wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen, en aan de bepalingen inzake het globaal beheer van de sociale zekerheid voor zelfstandigen, ingevoerd door artikel 23 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, moeten de beschikbare gelden op middellange en lange termijn van deze organismen belegd worden in financiële instrumenten uitgegeven door de federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

De beschikbare gelden op korte termijn worden op een thesaurierekening geplaatst die bij de Schatkist is geopend.

De beschikbare gelden op zicht worden geplaatst op een rekening van de Schatkist bij het Bestuur der Postcheques".

Het RSVZ beheert zijn financiële middelen overeenkomstig die bepaling en past dit strikt toe voor beleggingen van meer dan 7 kalenderdagen. Voor de beleggingen van 7 kalenderdagen of minder heeft het RSVZ een afwijking gekregen waardoor het zijn liquiditeiten mag beleggen op zichtrekeningen bij de private bankinstellingen.

De kwestie van de leningen en beleggingen wordt behandeld in een hoofdstuk van de bestuursovereenkomst. Daarin wordt het volgende gestipuleerd :

"Het RSVZ verbindt zich ertoe de dagelijkse leningen en beleggingen te optimaliseren, inzonderheid door een permanente opvolging van de kastoestand en door rekening te houden met het feit dat er op elk ogenblik voldoende thesauriemiddelen moeten aanwezig zijn om de behoeften van de uitbetalingsorganismen te dekken. Het plaatsen van beschikbare tegoeden en het aangaan van leningen zal steeds gebeuren tegen de beste marktvoorwaarden, overeenkomstig het koninklijk besluit van 15 juli 1997 houdende maatregelen tot consolidatie van de financiële activa van de overheid, genomen met toepassing van de artikelen 2, § 1, en 3, § 1, 6°, en § 2 van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie."

2. Beheer van de financiële opbrengsten van het RSVZ : stand van zaken

De financiële opbrengsten van het RSVZ worden hoofdzakelijk verkregen aan de hand van de creditinteressen op de zichtrekeningen die bij diverse Belgische bankinstellingen geopend zijn.

De financiële situatie van het RSVZ en de aanbiedingen van de banken en van de markt worden dagelijks onderzocht. Bijgevolg worden de financiële tegoeden overgedragen naar de instellingen die de meest voordelige voorwaarden aan het RSVZ bieden. Sinds enige tijd zijn dat ING en DEXIA.

De voorwaarden die bij deze twee instellingen worden aangeboden zijn immers gekoppeld aan de EURIBOR-interestvoeten op 1 maand. Tot november 2008 waren die interestvoeten voordelig, relatief stabiel en steeds duidelijk hoger dan de voorwaarden die door de Schatkist werden aangeboden. Na die datum is de EURIBOR-interestvoet blijven dalen tot onder de ECB-interestvoet.

Begin 2009 heeft het RSVZ van Dexia en ING bekomen dat de ECB-interestvoet (hetzij 1% sinds de crisis) zou worden verkregen zonder aftrek van basispunten en dit zolang de EURIBOR-interestvoet op 1 maand lager is dan de ECB-interestvoet. Bovendien wordt vanaf mei 2009 een rendement van 1,15% verkregen op de ING-zichtrekening op een eerste schijf van 500 miljoen euro.

Hoewel het management van het RSVZ steeds de voorkeur heeft gegeven aan alternatieven "zonder risico" die interessant waren dankzij de voordelige voorwaarden die op de zichtrekeningen werden verkregen, werd het beheer van beschikbare financiële middelen steeds nauwkeurig onderzocht. Zo waren er onderhandelingen met de voornaamste bankpartners en werden diverse contacten ondernomen ten aanzien van de voorgedij en van de FOD Financiën.

De besprekingen over het portefeuillebeheer, die relatief goed opgeschoten waren in de loop van het 2e kwartaal 2009, werden echter afgeremd, enerzijds door het project om de berekening van de sociale bijdragen te hervormen en, anderzijds, doordat de impact van de crisis zich, gelet op de huidige berekeningswijze van de bijdragen, met een tijdsverschil van 3 jaar doet voelen.

Daarbij komt het feit dat hoewel een boni wordt geraamd voor 2011 in het kader van het sociaal statuut der zelfstandigen, niet hetzelfde geldt voor de boekjaren 2012 tot 2014.

3. Verzoek tot belegging bij de rekeningen van de Schatkist

Ten gevolge van de intentie van de Administratie van de Thesaurie om tijdelijk de afwijking op te schorten die aan het RSVZ werd toegekend voor de beleggingen van 7 kalenderdagen of minder, zijn er contacten geweest om de Schatkist en het RSVZ toe te laten een win-winoplossing te vinden.

In dat kader en teneinde een tijdelijke opschorting te vermijden van de afwijking die aan het RSVZ werd toegekend, zou een belegging van één jaar op een termijnrekening van de Schatkist beide partijen voldoening kunnen schenken. Daardoor zou de Schatkist over onmiddellijke liquiditeiten beschikken en zou het RSVZ een netto vergoeding ontvangen berekend aan de hand van het OLO-percentage (+/- 1,30%), nl. een rendement dat hoger is dan de huidige vergoeding die op de zichtrekeningen wordt verkregen.

Bovendien zou het RSVZ tijdens die periode een eventueel toekomstig portefeuillebeheer kunnen voorbereiden : benchmarking, analyse van de markten, eventuele opleiding,...

Het RSVZ stelt voor om geen beleggingen van meer dan één jaar uit te voeren gezien de bescheiden opwaartse tendens die deze laatste dagen werd waargenomen inzake interestvoeten en het feit dat het RSVZ in dit stadium niet weet hoe de toestand van zijn kasmiddelen zal evolueren.

4. Onderzoek van de financiële situatie bij het RSVZ

Op 31.12.2010 werden de financiële tegoeden die op middellange en korte termijn beschikbaar zijn, geraamd op 1.364.908.371 euro.

Om de financiële middelen waarover het RSVZ beschikt te ramen, moet evenwel het bedrijfskapitaal worden afgetrokken van de financiële tegoeden die op korte en middellange termijn beschikbaar zijn op 31 december van het voorgaand boekjaar.

Het bedrijfskapitaal¹ wordt momenteel geraamd op 300.000.000 euro. Dat bedrag stemt overeen met een theoretische berekening en is dus onderhevig aan fluctuaties. Het verschil, bijvoorbeeld, tussen het maximumbedrag en het minimumbedrag van de financiële beschikbare middelen bedroeg 569.198.163,65 euro tijdens het eerste kwartaal 2010.

Een bedrag van +/- 600.000.000 euro moet dus absoluut worden afgehouden

Bovendien zijn de vooruitzichten 2011 onzeker m.b.t. het sociaal statuut der zelfstandigen.

Aangezien de sociale bijdragen van 2011 berekend worden op de inkomsten van 2008 (begin van de economische crisis), lopen ze immers het risico om dit jaar aanzienlijk te dalen. Zo werden de inningen 2011 geraamd op +/- 60 miljoen euro minder dan de realisaties 2010. Men zal echter het einde van het 1e kwartaal 2011 moeten afwachten om een eerste, preciezer beeld van de inningen te krijgen.

¹ Dit betreft de bedragen die twee maanden per kwartaal vereist zijn opdat het RSVZ zijn verplichtingen zou kunnen nakomen die voortvloeien uit de opdrachten die het toevertrouwd zijn.

5. Voorstel van de dienst Financiën van het RSVZ

Gelet op het voorgaande stelt de financiële dienst van het RSVZ voor om gedurende één jaar een bedrag van 700 miljoen euro bij de Schatkist te beleggen. Het bedrijfskapitaal (+/- 600 miljoen euro) zou op de zichtrekeningen blijven die bij de private bankinstellingen geopend zijn. Zo zou de huidige functionering behouden kunnen worden.

6. Besluit

Het Algemeen Beheerscomité brengt een positief advies uit over het feit dat het RSVZ gedurende één jaar 700 miljoen euro belegt op een termijnrekening van de Schatkist. Daarbij dient het bedrag dat nodig is voor het bedrijfskapitaal, behouden te blijven op de zichtrekeningen van het RSVZ die bij de private bankinstellingen geopend zijn.

Deze oplossing is immers gunstig voor het RSVZ aangezien de vergoeding zou gebeuren aan de hand van een belegging in OLO. Het gaat hier om een transparante belegging zonder kosten. Bovendien verbindt het kabinet Financiën zich ertoe om in dat geval de voornoemde afwijking die het RSVZ geniet, niet op te schorten.

Dit advies werd via elektronische weg goedgekeurd op 14 februari 2011 en zal bevestigd worden tijdens de eerste plenaire vergadering van het jaar 2011.

Namens het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen, op 14 februari 2011 :



Muriel GALERIN
Secretaris



Anne VANDERSTAPPEN,
Voorzitter